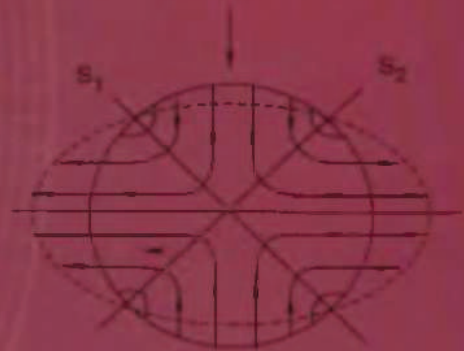
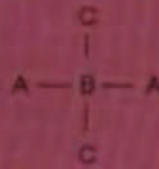
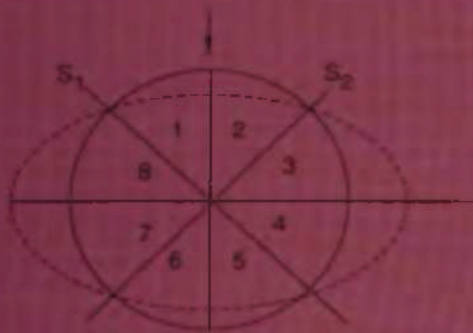
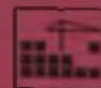

LÊ NHƯ LAI

GIÁO TRÌNH ĐỊA CHẤT CẤU TẠO

NHÀ XUẤT BẢN XÂY DỰNG

NGUT. GS. TSKH. LÊ NHƯ LẠI

GIÁO TRÌNH
ĐỊA CHẤT CẤU TẠO

NHÀ XUẤT BẢN XÂY DỰNG

HÀ NỘI - 2001

Structural Geology
Prof. Dr. Habil. Le Nhu Lai
Vietnam (SRV)

LỜI NÓI ĐẦU

Giáo trình "Địa chất cấu tạo" được soạn làm tài liệu giảng dạy đại học, cao học, sau đại học cho sinh viên và học viên thuộc các khoa Địa chất, Dầu khí, Mỏ và Kinh tế quản trị doanh nghiệp của Trường Đại học Mỏ - Địa chất và là tài liệu tham khảo cho sinh viên và học viên các ngành tương ứng của các trường đại học khác.

Giáo trình Địa chất cấu tạo vừa chứa đựng những kiến thức lý thuyết, vừa hội tụ những kỹ năng thực hành trong nghiên cứu cấu trúc địa chất và những vấn đề liên quan. Do đó, hi vọng giáo trình này sẽ có những đóng góp tích cực cho quá trình học tập và rèn luyện tay nghề của sinh viên và độc giả quan tâm đến lĩnh vực này.

Tác giả chân thành cảm ơn Prof. Dr. Habil. J. Hofmann đã có những ý kiến trao đổi quý báu, cảm ơn DAAD (Deutscher Akademischer Austauschdienst) đã tạo điều kiện cho tác giả tham khảo tài liệu và trao đổi với đồng nghiệp ở CHLB Đức. Xin chân thành cảm ơn PGS. TSKH Bùi Học, Hiệu trưởng Trường Đại học Mỏ - Địa chất đã động viên và cho xuất bản cuốn giáo trình này.

Quá trình biên soạn và xuất bản tuy đã rất cố gắng nhưng không tránh khỏi những thiếu sót, rất mong nhận được sự trao đổi ý kiến của bạn đọc.

Hà Nội, ngày 20 tháng 7 năm 2001

Tác giả

NGƯT. GS. TSKH. Lê Như Lai

MỤC LỤC

Chương I. Mở đầu	5
1.1. Những vấn đề chung về môn học	5
1.2. Các môn học liên quan	7
Chương II. Các dạng cấu tạo	9
2.1. Những khái niệm chung	9
2.2. Các dạng cấu tạo cơ bản	10
2.3. Cách xác định và biểu diễn các dạng cấu tạo	12
Chương III. Hiện tượng biến dạng của đá	20
3.1. Những khái niệm cơ bản về hiện tượng biến dạng	20
3.2. Phân loại biến dạng	25
3.3. Trạng thái biến dạng	29
3.4. Hiện tượng biến dạng đồng nhất	31
3.5. Vòng tròn Mo (Mohr)	37
3.6. Các loại mômen xuất hiện trong cấu tạo mặt	40
3.7. Biến dạng của cấu tạo đường	42
3.8. Quan hệ giữa ứng suất và biến dạng	43
3.9. Elip, elipxoit biến dạng và các cấu tạo mặt do biến dạng	44
Chương IV. Các dạng thể nằm của đá trầm tích	51
4.1. Lớp và sự phân lớp	51
4.2. Phân loại các lớp	56
4.3. Cấu tạo mặt lớp trầm tích	59
4.4. Cấu tạo mặt của đá phun trào	61
4.5. Mối quan hệ giữa các tầng phân lớp	62
4.6. Điều kiện thành tạo bề dày trầm tích	64
4.7. Thể nằm ngang của các lớp	64
4.8. Thể nằm nghiêng của các lớp	66

4.9. Thế nằm đảo của các lớp	77
4.10. Một số dạng nằm đặc biệt của đá trầm tích	81
Chương V. Không chỉnh hợp	87
5.1. Khái niệm chung	87
5.2. Các loại không chỉnh hợp	88
5.3. Cấu trúc và dấu hiệu nhận biết mặt không chỉnh hợp	96
5.4. Ý nghĩa của việc nghiên cứu cấu tạo không chỉnh hợp	99
5.5. Vài nét về không chỉnh hợp địa tầng ở Việt Nam (phần đọc thêm)	99
Chương VI. Hiện tượng uốn nếp	104
6.1. Khái niệm chung	104
6.2. Các nếp uốn cơ bản	105
6.3. Các yếu tố cơ bản của một nếp uốn	108
6.4. Phân loại các nếp uốn	116
6.5. Nghiên cứu hiện tượng uốn nếp	155
Chương VII. Thớ chẻ và khe nứt	166
7.1. Khái niệm chung	166
7.2. Phân loại các khe nứt	169
7.3. Phân loại thớ chẻ	183
7.4. Nghiên cứu khe nứt và thớ chẻ	186
Chương VIII. Đứt gãy	197
8.1. Khái niệm chung	197
8.2. Các loại đứt gãy đặc biệt	199
8.3. Phân loại đứt gãy dựa vào tính chất dịch chuyển của các cánh	222
8.4. Tổ hợp các đứt gãy	242
8.5. Một số vấn đề cần chú ý khi nghiên cứu các đứt gãy	247
8.6. Vài nét về đứt gãy ở Việt Nam và lân cận	253
Chương IX. Thế nằm của đá magma	256
9.1. Khái niệm chung	256
9.2. Thế nằm của đá phun trào	257
9.3. Thế nằm của xâm nhập	264

9.4. Hình dạng và đặc điểm động học của các thể xâm nhập chính	267
9.5. Nghiên cứu cấu trúc các thể xâm nhập	276
9.6. Các mô hình chính về phân bố magma và địa động lực trong bình đồ kiến tạo mảng	283
9.7. Vài nét về nghiên cứu magma ở Việt Nam	286
Chương X. Thế nằm của đá biến chất	287
10.1. Khái niệm chung	287
10.2. Các loại biến chất	288
10.3. Nghiên cứu cấu tạo đá biến chất	290
10.4. Đặc điểm biến chất theo thuyết Kiến tạo mảng	299
Chương XI. Các cấu trúc cơ bản của Trái Đất	302
11.1. Cấu trúc bên trong của Trái Đất	302
11.2. Cấu trúc bề mặt (bên ngoài) của Trái Đất	304
11.3. Các mảng chính của thạch quyển	310
11.4. Vài nét về kiến tạo mảng ở Việt Nam và lân cận	311
11.5. Thuyết Kiến tạo mảng	314
11.6. Một số mô hình kiến tạo mảng	322
Tài liệu tham khảo	335

ĐỊA CHẤT CẤU TẠO

Chịu trách nhiệm xuất bản:

BÙI HỮU HẠNH

<i>Biên tập:</i>	ĐÀO NGỌC DUY NGUYỄN MINH KHÔI
<i>Chế bản:</i>	TRẦN KIM ANH
<i>Sửa bản in:</i>	ĐÀO NGỌC DUY NGUYỄN MINH KHÔI
<i>Sáng tác bìa:</i>	NGUYỄN HỮU TÙNG

In 2500 cuốn, khổ 19 x 27cm tại Xưởng in Nhà xuất bản Xây dựng. Giấy chấp nhận đăng kí kế hoạch xuất bản số 1145/XB-QLXB-10 ngày 21/8/2001. In xong nộp lưu chiểu tháng 12/2001.